

Οι Ευρωεκλογές ξαναθέτουν με τον πιο έντονο τρόπο το πολιτικό ζήτημα των επιλογών μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Όσο ποτέ άλλοτε τα προβλήματα και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες έχουν τα αίτιά τους στο υπερεθνικό επίπεδο. Είναι γι' αυτό αναγκασμένες να αναζητούν στόχους και μέσα επίλυσής τους σε υπερεθνικό επίπεδο. Ιδιαίτερα σ' αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους πιο οργανωμένους θεσμούς, τις πιο προωθημένες πολιτικές της, τον πιο ολοκληρωμένο απολογισμό αποτελεσματικότητας και έργου σε υπερεθνικό επίπεδο.

Όσο ποτέ άλλοτε η εξέλιξη της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι μονόδρομος, τα διακυβεύματα είναι ορατά, συγκεκριμένα. Σειρά από μεγάλα ζητήματα κρίνουν την πορεία: Η υιοθέτηση του Συντάγματος και η εφαρμογή του, ο μετασχηματισμός του από θεσμικό κείμενο σε μια νέα πραγματικότητα για την Ευρώπη. Η νέα λειτουργία της Ένωσης μετά τη Διεύρυνση, η όσμωση των αντιλήψεων των νεοεισερχομένων με εκείνες των ήδη υπαρχόντων μελών. Οι αποφάσεις για την διάθεση πόρων για τις κοινοτικές πολιτικές και η ανάγκη της αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου μέσα από τα υπάρχοντα Ταμεία. Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές σύστημα για την ενίσχυση ενός πολυκεντρικού συστήματος που σέβεται και στηρίζει ενεργά τις αρχές της ειρήνης, της συνεργασίας, του σεβασμού του διεθνούς δικαίου, η οικοδόμηση ενός συστήματος ολόπλευρης ασφάλειας για την Ευρώπη. Μια πιο αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων της Λισσαβόνας για την καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της

ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Η κυρίαρχη συνολική αντίληψη για την πορεία και την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Όλα αυτά θέτουν διλήμματα για την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει η Ευρώπη. Διλήμματα που καταλήγουν σ' ένα κοινό παρονομαστή. Θέλουμε την Ευρώπη του σήμερα με τις ατέλειές της, που θα οδηγήσουν σε ένα χαλαρό χώρο οικονομικής συνεργασίας αλλά πρωτίστως αγοράς ή θέλουμε μια πιο ισχυρή, πιο αποτελεσματική Ευρώπη με τις πολιτικές της όλο και πιο κοντά στα ζωτικά συμφέροντα κάθε πολίτη.

Συγχρόνως οι επικείμενες εξελίξεις θέτουν διλήμματα για το αν και πως θα απαντηθούν μέσα από πολιτικές της Ένωσης υπαρκτά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα στο εσωτερικό της χώρας μας. Για παράδειγμα ως προς την διεκδίκηση των κοινοτικών πόρων για να βοηθήσουν την περαιτέρω σύγκλιση και την περιφερειακή ανάπτυξη ή ως προς την ενίσχυση των παραμέτρων της μεταναστευτικής πολιτικής που θα ενισχύσουν τα εξωτερικά σύνορά μας ή ως προς την ανάγκη μιας ανάπτυξης που θα σέβεται το περιβάλλον, θα λαμβάνει σοβαρά τις δεσμεύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη.

Όμως ανάπτυξη δεν είναι μόνο η διεκδίκηση κοινοτικών πόρων. Η ανάπτυξη της χώρας μας θα επηρεάζεται καθοριστικά από τους βαθμούς ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς ενδιαφέρει και η ακολουθούμενη οικονομική πολιτική για το σύνολο της Ένωσης. Αν θα προχωρούμε σε κατευθύνσεις άκρατου νεοφιλελευθερισμού με πλήρη επικράτηση των κανόνων της αγοράς ή αν θα συνεκτιμούμε κι άλλους κανόνες, μια παρεμβατική

λειτουργία της Ένωσης που θα υπηρετεί ισόρροπα οικονομία και κοινωνία.

Κάποιοι μπορεί να υποστηρίζουν ότι αφού επετεύχθη ο συμβιβασμός πάνω στο κείμενο του σχεδίου Συντάγματος, δεν υπάρχουν διλήμματα για την πορεία και το μέλλον της Ευρώπης. Λάθος. Η νέα πραγματικότητα που θα διαμορφωθεί δεν θα εξαρτηθεί μόνο από το πλαίσιο ή τις διατάξεις του Συντάγματος ή απλώς τίτλους και κατευθύνσεις των πολιτικών της στους οποίους ενδεχομένως όλοι μας συμφωνούμε. Ας θυμίσω το πρόσφατο παρελθόν όπου εμείς αγωνιστήκαμε για την υιοθέτηση του στόχου της πλήρους απασχόλησης και τον επιτύχαμε και στη στρατηγική της Λισσαβόνας και στο σχέδιο του Συντάγματος. Εμείς στηρίζουμε την «κοινωνική ρήτρα», ώστε όλες οι πολιτικές της Ένωσης να συνεκτιμούν τις κοινωνικές τους επιπτώσεις. Η νέα πραγματικότητα θα εξαρτηθεί κυρίως μέσα από την ιδεολογία και τις αρχές που θα πιστεύουν αυτοί που θα κληθούν να το εφαρμόσουν.

Αυτοί που θα κληθούν να εκπροσωπήσουν στους θεσμούς του τους λαούς της Ευρώπης. Η Ένωση είναι ζωντανές πολιτικές που υλοποιούν στόχους. Κι από τις πολιτικές δυνάμεις, την ιδεολογία και τις αρχές τους εξαρτάται το πραγματικό περιεχόμενο αυτών των πολιτικών αυτών των στόχων. Για παράδειγμα, ποιοι πιστεύουν ειλικρινά στην ανάγκη κοινωνικής συνοχής ή ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, ποιοι πιστεύουν σε μια κοινωνία δίχως αποκλεισμούς, σε μια κοινωνία που αξίες ορίζουν την ταυτότητα και την εξέλιξή της και όχι η ιδεολογία της νεοφιλελεύθερης αντίληψης για την αγορά.

Οι μέχρι σήμερα εργασίες των Κοινοβουλευτικών Ομάδων της Ευρωβουλής αναδεικνύουν καθαρές διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στις δυνάμεις των Σοσιαλδημοκρατών και των Συντηρητικών κυρίως σε τέσσερα καθοριστικά ζητήματα.

Η «ατζέντα της Λισσαβόνας» ήταν μία πολιτική πρόταση της Ευρωπαϊκής κεντροαριστεράς το 2000 και ο τρόπος που εξελίχθηκε και θα εξελιχθεί εξαρτάται από την πολιτική ισορροπία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. ανάμεσα στις συντηρητικές και προοδευτικές δυνάμεις. Θα δώσω μερικά παραδείγματα:

- Για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, τα σοσιαλιστικά κόμματα θεωρούσαν και θεωρούν ότι η επένδυση στον άνθρωπο και στις νέες τεχνολογίες είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά οι απελευθερωμένες αγορές.
- Για την Ευρώπη της συνοχής, τα σοσιαλιστικά κόμματα έδωσαν μεγάλο βάρος στις επενδύσεις στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών και όχι μόνο στην απελευθέρωση των σχετικών αγορών.
- Στην πολιτική απασχόλησης, τα σοσιαλιστικά κόμματα προώθησαν ρυθμίσεις που κατοχυρώνουν τα δικαιώματα των εργαζομένων σε θέσεις προσωρινής απασχόλησης.
- Για την αναμόρφωση των συνταξιοδοτικών συστημάτων στην Ευρώπη, τα σοσιαλιστικά κόμματα πάντα προέβαλαν το θέμα της επάρκειας των συντάξεων ως τουλάχιστο εξίσου σημαντικό με το θέμα της δημοσιονομικής βιωσιμότητάς τους.

- Το ζήτημα της μείωσης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού – με συγκεκριμένες πολιτικές κατευθύνσεις – αναδείχθηκε από τα κόμματα της σύγχρονης Ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας ως μείζον για τη δημιουργία της Ευρώπης της συνοχής και όχι μόνο της ανταγωνιστικότητας.

Η Ελληνική Προεδρία είναι ένα καλό παράδειγμα για το πώς μπορεί κανείς – με σχέδιο και αποτελεσματικότητα – να προωθήσει μεταρρυθμίσεις που συνδυάζουν την ανάγκη δημιουργίας μίας πιο ανταγωνιστικής οικονομίας στην Ευρώπη με την ταυτόχρονη διαφύλαξη του Ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Δεύτερο ζήτημα: Ο ελλιπής ρόλος της Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Η πρόκληση της παγκοσμιοποίησης και ο ευρύτερος ρόλος της με τις αρνητικές της επιπτώσεις, οι περιφερειακές εστίες συγκρούσεων και ανασφάλειας, το διεθνές οργανωμένο έγκλημα και η τρομοκρατία, τα μεταναστευτικά ρεύματα είναι λίγα από τα κεντρικά ζητήματα που η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να λάβει με περισσότερη τόλμη τις ευθύνες της απέναντι στη νέα παγκόσμια τάξη. Να συνδράμει στην διαμόρφωση ενός πολυκεντρικού παγκόσμιου συστήματος. Να ενισχύσει τον σεβασμό και την εφαρμογή του διεθνούς δικτύου. Να προάγει με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αρχές και αξίες, κοινές σε όλους όσους οικοδόμησαν την σύγχρονη Ευρώπη.

Τρίτο ζήτημα: Μια στρατηγική ανάπτυξης που την στηρίζουν αναδιανεμητικές πολιτικές. Οι συντηρητικές δυνάμεις όλο και απομακρύνονται από μια θεμελιώδη αρχή πάνω στην οποία στηρίχθηκε η οικοδόμηση και η συνοχή της σύγχρονης Ευρώπης.

Θα την εγκαταλείψουμε; Επιλέγουμε μια συρρίκνωση του κοινοτικού μοντέλου, της παρεμβατικής πολιτικής που θα επιτρέψει το άνοιγμα κάθε λογής ανισοτήτων; Πρέπει να πολεμήσουμε τέτοιες αντιλήψεις.

Τέταρτο ζήτημα: Τα ζωτικά συμφέροντα της χώρας μας ταυτίζονται με μια ισχυρή Ευρώπη με μια Ευρωπαϊκή Ένωση που ενδυναμώνει την πορεία της με ομοσπονδιακά στοιχεία. Οι συντηρητικές δυνάμεις δεν το θέλουν. Προτιμούν την διατήρηση κατά του δυνατού διακυβερνητικού στοιχείου. Οι κοινωνίες τους δεν έχουν ακόμη ενστερνισθεί το ομοσπονδιακό μοντέλο. Πρέπει να το σεβασθούμε αλλά και να αγωνισθούμε να πείσουμε για την ορθότητα της αντίληψής μας.

Οι πρόσφατες εμπειρίες από την διακυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας θέτουν εύλογα ερωτήματα. Θα είμαστε παρόντες στις κάθε λογής διαπραγματεύσεις στις κάθε λογής μάχες; Η απλώς άλλοι θα αποφασίζουν κι εμείς χαμογελώντας απλώς θα συμπαριστάμεθα ικανοποιημένοι για τις εξελίξεις. [Παρόντες δεν σημαίνει απλώς μια φυσική παρουσία, μια σύμπλευση με το κεντρικό ρεύμα και όπου μας βγάλει ο δρόμος. Ιδίως για μεσαίες χώρες οι πρωτοβουλίες η εποικοδομητική δράση, η προώθηση στόχων που αγκαλιάζουν όλο και περισσότερους, θα έλεγα όπως αποτελεί το οξυγόνο για την πολιτική μας συνύπαρξη στην ευρωπαϊκή οικογένεια. ✓

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα μετά την συνθήκη της Νίκαιας σε συννομοθέτη της Ένωσης περιορίζοντας τον μέχρι πρότινος απλώς συμβουλευτικό του ρόλο. Οι προοπτικές του μετά την υιοθέτηση του Συντάγματος

θα είναι ακόμη πιο αποφασιστικές για την εξέλιξη της Ευρώπης, για τον ρόλο του στη συνδιαμόρφωσή της. Ο εμπλουτισμός του με τους νέους Ευρωβουλευτές από τις χώρες της διεύρυνσης θα αποτελέσει μια νέα εμπειρία. Θα δώσει νέες δυναμικές αλλά και θα δοκιμάσει θεσμούς και διαδικασίες.

Το συμπέρασμα είναι ότι η κατεύθυνση που θα ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και το μέτρο που οι επιλογές μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποδειχθούν καθοριστικές και σε εθνικό επίπεδο, θα εξαρτηθούν και θα κριθούν και από τις πολιτικές δυνάμεις που θα αναδειχθούν στις ευρωεκλογές και θα τις στηρίζουν.

Οι Ευρωεκλογές ξαναθέτουν με τον πιο έντονο τρόπο το πολιτικό ζήτημα των επιλογών μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Όσο ποτέ άλλοτε τα προβλήματα και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες έχουν τα αίτιά τους στο υπερεθνικό επίπεδο. Είναι γι' αυτό αναγκασμένες να αναζητούν στόχους και μέσα επίλυσής τους σε υπερεθνικό επίπεδο. Ιδιαίτερα σ' αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους πιο οργανωμένους θεσμούς, τις πιο προωθημένες πολιτικές της, τον πιο ολοκληρωμένο απολογισμό αποτελεσματικότητας και έργου σε υπερεθνικό επίπεδο.

Όσο ποτέ άλλοτε η εξέλιξη της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι μονόδρομος, τα διακυβεύματα είναι ορατά, συγκεκριμένα. Σειρά από μεγάλα ζητήματα κρίνουν την πορεία: Η υιοθέτηση του Συντάγματος και η εφαρμογή του, ο μετασχηματισμός του από θεσμικό κείμενο σε μια νέα πραγματικότητα για την Ευρώπη. Η νέα λειτουργία της Ένωσης μετά τη Διεύρυνση, η όσμωση των αντιλήψεων των νεοεισερχομένων με τα ήδη υπάρχοντα μέλη. Οι αποφάσεις για την διάθεση πόρων για τις κοινοτικές πολιτικές και η ανάγκη της αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου μέσα από τα υπάρχοντα Ταμεία. Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διεθνές σύστημα για την ενίσχυση ενός πολυκεντρικού συστήματος που σέβεται και στηρίζει ενεργά τις αρχές της ειρήνης, της συνεργασίας, του σεβασμού του διεθνούς δικαίου, η οικοδόμηση ενός συστήματος ολόπλευρης ασφάλειας για την Ευρώπη. Μια πιο αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων της Λισσαβόνας για την καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της

Ευρωπαϊκής Οικονομίας. Η κυρίαρχη συνολική αντίληψη για την πορεία και την ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Όλα αυτά θέτουν διλήμματα για την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει η Ευρώπη. Διλήμματα που καταλήγουν σ' ένα κοινό παρονομαστή. Θέλουμε την Ευρώπη του σήμερα με τις ατέλειές της, ένα χαλαρό χώρο οικονομικής συνεργασίας αλλά πρωτίστως αγοράς ή θέλουμε μια πιο ισχυρή, πιο αποτελεσματική Ευρώπη με τις πολιτικές της όλο και πιο κοντά στα ζωτικά συμφέροντα κάθε πολίτη.

Συγχρόνως οι επικείμενες εξελίξεις θέτουν διλήμματα για το αν και πως θα απαντηθούν μέσα από πολιτικές της Ένωσης υπαρκτά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα στο εσωτερικό της χώρας μας. Για παράδειγμα ως προς την διεκδίκηση των κοινοτικών πόρων για να βοηθήσουν την περαιτέρω σύγκλιση και την περιφερειακή ανάπτυξη ή ως προς την ενίσχυση των παραμέτρων της μεταναστευτικής πολιτικής που θα ενισχύσουν τα εξωτερικά σύνορά μας ή ως προς την ανάγκη μιας ανάπτυξης που θα σέβεται το περιβάλλον, θα λαμβάνει σοβαρά τις δεσμεύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη.

Όμως ανάπτυξη δεν είναι μόνο η διεκδίκηση κοινοτικών πόρων. Η ανάπτυξη της χώρας μας θα επηρεάζεται καθοριστικά από τους βαθμούς ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς ενδιαφέρει και η ακολουθούμενη οικονομική πολιτική για το σύνολο της Ένωσης. Αν θα προχωρούμε σε κατευθύνσεις άκρατου νεοφιλελευθερισμού με πλήρη επικράτηση των κανόνων της αγοράς ή αν θα συνεκτιμούμε κι άλλους κανόνες, μια παρεμβατική

λειτουργία της Ένωσης που θα υπηρετεί ισόρροπα οικονομία και κοινωνία.

Κάποιοι μπορεί να υποστηρίζουν ότι αφού επετεύχθη ο συμβιβασμός πάνω στο κείμενο του σχεδίου Συντάγματος, δεν υπάρχουν διλήμματα για την πορεία και το μέλλον της Ευρώπης. Λάθος. Η νέα πραγματικότητα που θα διαμορφωθεί δεν θα εξαρτηθεί μόνο από το πλαίσιο ή τις διατάξεις του Συντάγματος ή απλώς τίτλους και κατευθύνσεις των πολιτικών της στους οποίους ενδεχομένως όλοι μας συμφωνούμε. Ας θυμίσω το πρόσφατο παρελθόν όπου εμείς αγωνιστήκαμε για την υιοθέτηση του στόχου της πλήρους απασχόλησης και τον επιτύχαμε και στη στρατηγική της Λισσαβόνας και στο σχέδιο του Συντάγματος. Εμείς στηρίζουμε την «κοινωνική ρήτρα», ώστε όλες οι πολιτικές της Ένωσης να συνεκτιμούν τις κοινωνικές τους επιπτώσεις. Θα εξαρτηθεί κυρίως μέσα από την ιδεολογία και τις αρχές που θα πιστεύουν αυτοί που θα κληθούν να το εφαρμόσουν.

~~Κάποιοι μπορεί να υποστηρίζουν ότι αφού επετεύχθη ο συμβιβασμός πάνω στο κείμενο του σχεδίου Συντάγματος, δεν υπάρχουν διλήμματα για την πορεία και το μέλλον της Ευρώπης~~

Θέσεις των σωσίων.

~~τους~~ εξαρτάται το πραγματικό περιεχόμενο αυτών των πολιτικών ~~αυτών των στόχων.~~ Για παράδειγμα, ~~ποιοι πιστεύουν~~ ειλικρινά στην ανάγκη κοινωνικής συνοχής ή ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, ~~ποιοι πιστεύουν~~ σε μια κοινωνία δίχως αποκλεισμούς, σε μια κοινωνία που αξίες ορίζουν την ταυτότητα και την εξέλιξή της και όχι η ιδεολογία της νεοφιλελεύθερης αντίληψης για την αγορά.

Οι μέχρι σήμερα εργασίες των Κοινοβουλευτικών Ομάδων της Ευρωβουλής αναδεικνύουν καθαρές διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στις δυνάμεις των Σοσιαδημοκρατών και των Συντηρητικών κυρίως σε τρία καθοριστικά ζητήματα.

θα είναι ακόμη πιο αποφασιστικές για την εξέλιξη της Ευρώπης, για τον ρόλο του στη συνδιαμόρφωσή της. Ο εμπλουτισμός του με τους νέους Ευρωβουλευτές από τις χώρες της διεύρυνσης θα αποτελέσει μια νέα εμπειρία. Θα δώσει νέες δυναμικές αλλά και θα δοκιμάσει θεσμούς και διαδικασίες.

Το συμπέρασμα είναι ότι η κατεύθυνση που θα ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και το μέτρο που οι επιλογές μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποδειχθούν καθοριστικές και σε εθνικό επίπεδο, θα εξαρτηθούν και θα κριθούν και από τις πολιτικές δυνάμεις που θα αναδειχθούν στις ευρωεκλογές και θα τις στηρίζουν.